

Z 85-letniej historii Polskiego Czerwonego Krzyża

Zawiera:

- I. z 85-letniej historii PCK**
- II. ważne daty z historii PCK**
- III. o PCK powiedzieli**

Z 85-letniej historii Polskiego Czerwonego Krzyża

Utworzenie PCK

1. Idee czerwonokrzyskie spletały się z dążeniami społeczeństwa polskiego do odzyskania niepodległości. Mimo sprzeciwu władz w poszczególnych zaborach na terytorium Polski powstawały i działały pod różnymi nazwami organizacje humanitarne.
2. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, z inicjatywy Stowarzyszenia „Samarytanin Polski” zwołano 18.01.1919 roku naradę wszystkich istniejących na ziemiach polskich organizacji kierujących się w działaniu czerwonokrzyskimi ideami. Organizacje te podczas narady odbywającej się pod patronatem Heleny Paderewskiej utworzyły Polskie Towarzystwo Czerwonego Krzyża (PTCK). Wyłoniły 30-osobowy Tymczasowy Komitet, zlecając jego przedstawicielom, w konsultacji z innymi organizacjami, opracowanie statutu i prowadzenie prac organizacyjnych. Data ta, jest uważana przez niektórych historyków za utworzenie PTCK.
3. Po zatwierdzeniu przez rząd statutu Polskiego Towarzystwa Czerwonego Krzyża na zebraniu konstytucyjnym 27.04.1919 roku wybrano Zarząd Główny. Prezesem został Paweł Sapieha, a po jego odejściu Helena Paderewska.
4. Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża (MKCK) 24.07.1919 roku zarejestrował i uznał Polskie Towarzystwo Czerwonego Krzyża za jedyną organizację czerwonokrzyską działającą na całym terytorium państwa polskiego, a 16.09.1919 organizacja została przyjęta do Ligi Stowarzyszeń Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycy (obecna Międzynarodowa Federacja Stowarzyszeń CK i CP).
5. Działania nowopowstałego Stowarzyszenia wspierały potrzebujących – głównie rannych i chorych w czasie Powstania Wielkopolskiego jak i Powstań Śląskich.

PCK w okresie międzywojennym

1. Działania Polskiego Towarzystwa Czerwonego Krzyża były dostosowane do potrzeb społeczeństwa. Udzielano pomocy poszkodowanym w wyniku wojen, organizowano i prowadzono szereg zakładów lecznictwa. Poszukiwano również zaginionych, realizowano zadania sanitarne, szkolono pielęgniarzy, ratowników, doszkalano nauczycieli. W 1921 roku powstają pierwsze Szkolne Koła PCK, tworząc w ten sposób podwaliny Ruchu Młodzieżowego PCK.
2. W 1927 roku Polskie Towarzystwo Czerwonego Krzyża zmieniło nazwę na Polski Czerwony Krzyż (PCK), a prezydent Rzeczypospolitej wydał rozporządzenie z mocą ustawy nadające PCK uprawnienia stowarzyszenia wyższej użyteczności i przyjął patronat nad PCK. Ustalono, że w razie wojny PCK będzie podporządkowany ministrowi spraw wojskowych.

3. PCK rozszerzał swoją działalność programową i organizacyjną, w tym zwłaszcza szkolenia sanitarne, zakładanie drużyn ratowniczych, gromadzenie sprzętu itp. W 1935 roku powołano w Łodzi Centralną Stację Wypadkową z ośrodkiem przetaczania krwi, a w rok później przy szpitalu PCK w Warszawie utworzono pierwszy Instytut Przetaczania i Konserwacji Krwi.
4. W 1939 roku PCK liczył około 850.000 członków, w tym ok. 50% stanowiła młodzież. Dysponował także znaczną rzeszą przeszkolonych pielęgniarek i ratowników, poważnym majątkiem, zapasami materiałów sanitarnych, sprzętem technicznym, prowadził 1300 placówek ochrony zdrowia i opieki społecznej. Przez dwadzieścia lat PCK prowadząc zakrojoną na szeroką skalę działalność, zyskał jednocześnie duże zaufanie społeczeństwa.

Czas wojny i okupacji

1. Od początku II wojny światowej PCK oddał do dyspozycji wojska szpitale, punkty sanitarne, sprzęt, personel lekarski i pielęgniarce oraz dziesiątki tysięcy ochotników. Uruchomił także dodatkowo ok. 180 szpitali, wiele punktów sanitarnych, domów noclegowych. Przejawiał szczególną aktywność w niesieniu pomocy rannym żołnierzom i cywilom oraz uciekinierom.
2. 04.09.1939 roku przekształcono sekcję informacyjną ZG PCK w Biuro Informacyjne i zgodnie z konwencją genewską skoordynowano jego działalność z Międzynarodowym Komitetem Czerwonego Krzyża, co dało podstawę do gromadzenia materiałów o ludziach i stratach wojennych.
3. W październiku 1939 roku MKCK apelem wezwał wszystkie stowarzyszenia Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca w innych państwach do udzielania pomocy jeńcom wojennym i cywilom w okupowanych krajach. W listopadzie za zgodą ministra spraw wojskowych i aprobatą MKCK powołano na emigracji drugi Zarząd Główny PCK z siedzibą w Paryżu, a następnie przeniesiono go do Londynu. Zarząd ten tworzył delegatury PCK w wielu wolnych krajach europejskich i pozaeuropejskich, które obejmowały działalnością wszystkie ośrodki polonijne, niosące wielostronną pomoc potrzebującym.
4. W lipcu 1940 roku ukazało się rozporządzenie generalnego gubernatora Niemiec rozwiązujące na terenie Guberni wszystkie stowarzyszenia i organizacje w Polsce. Ze względu na konwencje nie objęło ono PCK, chociaż dotkliwie ograniczyło jego działalność, między innymi nakazując rozwiązanie struktur terenowych i ustalając pełnomocników i komisarzy do nadzorowania pracy i korespondencji PCK. Wobec zdecydowanego sprzeciwu ZG PCK i zapowiedzi odwołania się do MKCK i Ligi Stowarzyszeń Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca, władze niemieckie odwołały wydane rozporządzenie, a PCK jako jedyna organizacja w okupowanej Polsce funkcjonował z nazwą Polski Czerwony Krzyż, mimo wielu szykan i utrudnień.

5. PCK nie miał natomiast możliwości nawiązywania kontaktów z Polakami, którzy znaleźli się na terenie ZSRR, ponieważ rząd tego kraju nie był wówczas sygnatariuszem konwencji genewskich. Stąd trudności zarówno działań jak i uzyskiwania informacji o aresztowaniach i Polakach wywożonych na terytorium ZSRR, w tym do obozów w Kozielsku, Ostaszkowie, Starobielsku i innych miejsc odosobnienia.
6. Rola PCK w skomplikowanej i dramatycznej sprawie katyńskiej została opisana we wspomnieniach ówczesnego prezesa PCK Wacława Lacherta oraz poufnym raporcie sekretarza generalnego PCK Kazimierza Skarżyskiego. PCK zdystansował się wówczas od zabiegów okupanta i hałaśliwej jego propagandy. Delegował natomiast do Katania komisję techniczną w ramach Biura Informacji. Komisja PCK dokonała ekshumacji i identyfikacji pomordowanych, potwierdzając w dokumentach masowy mord oficerów polskich i innych osób internowanych. W oparciu o te dokumenty PCK wydał zaświadczenia rodzinom pomordowanych.
7. PCK wbrew ograniczeniom ze strony okupanta odegrał ogromną rolę w powstaniu warszawskim. Na szeroką skalę pomagał rannym żołnierzom oddziałów powstańczych. Zarówno w prowadzonych szpitalach, punktach sanitarnych, jak też we wszystkich innych sytuacjach spieszył z pomocą ludności cywilnej. Podejmowała także próby kontaktów z zesłanymi do obozów koncentracyjnych. Różnorodne działania wywoływały duże represje okupanta wobec działaczy PCK. Wielu z nich skazano na śmierć, wysłano do obozów koncentracyjnych. W drugim dniu powstania Niemcy celowo spalili siedzibę PCK wraz z aktami i dokumentami zarówno katyńskimi, jak i innymi stanowiącymi bezcenną wartość dla ludzi i historii. Represje nie zastraszyły jednak działaczy i nie przerwały w całym okresie II wojny światowej wykonywania czerwono krzyskiej misji i konkretnych zadań.

PCK po II wojnie światowej

1. Wraz z wyzwoleniem terenów polskich przez armię radziecką i wojsko polskie powstała sieć placówek PCK, a ZG PCK ustalił z władzami państwa zasady działania stowarzyszenia i współpracy. 16.05.1945 roku MKCK uznał Zarząd Główny z siedzibą w Warszawie jako jedyną władzę PCK na terenie Polski.
2. Za pośrednictwem PCK dziesiątki tysięcy rodzin odnajdowało swoich bliskich, otrzymywało dokumenty, korzystało z rozdawanej odzieży, posiłków, paczek żywnościowych. PCK prowadził szpitale, punkty sanitarne, leczył chorych, wykonywał dezynfekcje. Zorganizował pogotowie ratunkowe, uruchomił wiele stacji krwiodawstwa.
3. Od 1948 roku zmieniła się sytuacja i życie w powojennym kraju. Państwo zaczęło przejmować od PCK zakłady lecznicze i opiekuńcze.
4. W 1951 roku odbył się Zjazd PCK, który uchwalił pierwszy po II wojnie światowej statut, przyjął program dostosowany do warunków pokoju i ówczesnych potrzeb i możliwości działania.

5. Po przyjęciu przez państwo stacji i punktów krwiodawstwa PCK od 1958 roku prowadzi planową i systematyczną działalność w promowaniu honorowego krwiodawstwa. Datę tę uważa się za powstanie Ruchu Honorowego Krwiodawstwa PCK.
6. Od 1962 roku, dzięki zaangażowaniu działaczy i pracowników PCK oraz wydatnej pomocy finansowej i organizacyjnej państwa, tworzono punkty opieki nad chorymi w domu. Z dużym rozmachem szkolono siostry pogotowia PCK, rozwijano szkolne i zakładowe koła PCK, propagowano honorowe krwiodawstwo, organizowano szereg akcji promujących zdrowie i realizowano różne zadania uzasadnione potrzebami społecznymi.
7. Podczas zimowych ferii roku szkolnego 1962/63 w Romanowie Zdroju powstaje pierwsza Grupa Społecznych Instruktorów Młodzieżowych PCK (SIM PCK). Ich celem jest rozwój Ruchu Młodzieżowego, większe włączanie Młodzieży PCK w działalność Stowarzyszenia, przygotowywanie kadr rekrutujących się ze szkolnych kół PCK. Ówczesny Ruch Młodzieżowy PCK zyskuje grupy liderów.
8. 16 listopada 1964 roku Sejm uchwalił ustawę o PCK (Dz. U. Nr 41, poz. 276). Określono w niej podstawowe zasady prawne funkcjonowania PCK oraz niektóre obowiązki organów państwa wobec stowarzyszenia. Zlecono Polskiemu Czerwonemu Krzyżowi prowadzenie Biura Informacji i Poszukiwań jako realizatorowi obowiązku państwa wynikającego z konwencji genewskich.
9. Przez wszystkie lata PCK realizował wiele zadań zgodnych z potrzebami społecznymi i możliwościami ówczesnej sytuacji. Korzystał przy tym z pomocy państwa i zakładów pracy w niektórych dziedzinach, takich jak opieka nad chorymi w domu, krwiodawstwo, szkolenie sanitarne, promocja zdrowia, praca z młodzieżą itd.
10. Z myślą o prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia wśród dzieci, w szczególności higieny jamy ustnej, jak i docierania z czerwono krzyżską ideą do najmłodszych, w dwóch grupach przedszkolnych oraz trzech pierwszych klasach szkoły podstawowej w 1965 roku powstają Kluby Wiewiórka PCK. Niebawem stając się znane poza granicami kraju, plasują nas na pierwszych miejscach Stowarzyszeń Czerwonego Krzyża docierających już do tak młodych osób.
11. Wyjątkowym wydarzeniem w społeczeństwie i w PCK był okres stanu wojennego w Polsce. Po jego ogłoszeniu PCK niezwłocznie podjął działalność pomocową. Władze państwa w kilka dni po ogłoszeniu stanu wojennego zgodziły się na wizyty przedstawicieli PCK w ośrodkach internowania i udzielania pomocy internowanym i ich rodzinom. Było to np. ułatwienie korespondencji z rodzinami, dostarczanie środków czystości, odzieży itp.
12. W styczniu 1982 roku w siedzibie ZG PCK rozpoczęła działalność delegatura MKCK i Ligi Stowarzyszeń Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca. Działacze i pracownicy ZG PCK oraz przedstawiciele MKCK odbyli 79 wizyt w ośrodkach internowanych, a przedstawiciele zarządów okręgowych PCK 170 wizytacji ośrodków internowania na swoim terenie. Przyjęto ponad 4 tysiące różnych próśb i postulatów internowanych, w tym ok. 600 wniosków o zwolnienie. Wiele z tych próśb załatwiono bądź skierowano do rozpatrzenia kompetentnym władzom.

13. W Genewie powołano w tym czasie grupę operacyjną zajmującą się z ramienia Ligi Stowarzyszeń i MKCK pomocą dla Polski. Po apelu wystosowanym do stowarzyszeń w innych krajach, do Polski napływały transporty z darami odzieży, żywności, lekarstw, sprzętu medycznego, środków czystości, które docierały do ludności, szpitali, domów dziecka, szkół, internatów itp. Wartość tych darów, z których większość przekazano za pośrednictwem PCK, ocenia się na dziesiątki milionów dolarów, a korzystających z pomocy na ponad półtora miliona osób.
14. Przedstawiciele MKCK i Ligi współorganizujący tę działalność w specjalnym raporcie bardzo wysoko ocenili pracę PCK w okresie stanu wojennego.

PCK w latach 90 - tych

1. Wraz ze zmianami ekonomicznymi i społecznymi pojawiły się nowe problemy i uwarunkowania dotyczące pracy PCK. Zmienił się system finansowania działalności opiekuńczej w kraju. PCK zatrudniał w tym okresie ok. 24 tysięcy sióstr PCK do opieki nad chorymi w domu. Prowadził szereg placówek i punktów opieki. Zmiana tego systemu została wymuszona ustawą o opiece społecznej. Spowodowała ona duże trudności w funkcjonowaniu całego stowarzyszenia. Siostry PCK utraciły pracę, a ich podopieczni troskliwą pomoc i kwalifikowaną opiekę. Pojawiło się wiele nowych problemów wymagających rozwiązań i dodatkowych działań. Stowarzyszenie było zaangażowane w dożywianie ok. 1200 uczniów dziennie. Mimo zmienionych zasad świadczyło usługi opiekuńcze dla 13.000 tysięcy chorych w domu. PCK prowadził też kilkanaście ośrodków opiekuńczych, 6 noclegowni, kilkanaście świetlic dla dzieci. Organizował co roku kolonie, obozy dla około 10.000 dzieci, rekrutujących się z rodzin najuboższych.
2. Rozszerzała się sfera ubóstwa społecznego, w tym bezrobocie i bezdomność. Wzrastała ilość niedożywionych dzieci w rodzinach, szkołach i placówkach oświatowych. PCK usiłował nadal sprostać oczekiwaniom społecznym. W nowych formach prowadził działania pod hasłem „Pomagamy potrzebującym – bądź z nami”. Odwołując się do ofiarności społecznej, organizował akcje „Pomocna dłoń”, poszukiwała sponsorów do wielu charytatywnych działań. Ważną i oryginalną rolę w pozyskiwaniu środków finansowych i rzeczowych na pomoc potrzebujących zaczęła spełniać (utworzona w nawiązaniu do przedwojennej tradycji) działająca od 1995 roku Rada Pań PCK. Ogniwa PCK na różnych szczeblach organizacyjnych poświęcały dużo czasu i energii w zdobywaniu środków finansowych na realizację zadań. Niektóre zadania w dziedzinie opieki, krwiodawstwa, szkolenia, jak to jest obecnie, realizowane były na zasadzie zadań zleconych przez organy państwowe bądź samorządowe.
3. Szeroką działalność prowadzi PCK nadal w dziedzinie honorowego krwiodawstwa. Około 500.000 osób bezpłatnie oddawało co roku ponad 400.000 litrów krwi dla potrzeb lecznictwa. Działania te stały się wkładem PCK w realizację ustawy o publicznej służbie krwi uchwalonej w 1997 roku.

4. PCK prowadził znaczące działania w propagowaniu zdrowego stylu życia. Szkolił młodzież i dorosłych w udzielaniu pierwszej pomocy. W stowarzyszeniu działały też grupy ratownictwa specjalnego śpieszące z pomocą podczas klęsk żywiołowych i katastrof. Utrzymywane są nadal magazyny interwencyjne, z których jednorazowo można udzielić pomocy dla ok. 17.000 osób. W latach 1997 i 1998 PCK przekazał powodziarom dary rzeczowe i środki finansowe uzyskane od społeczeństwa polskiego i stowarzyszeń zagranicznych o wartości ponad 16 mln zł.
5. Na mocy ustawy o PCK i konwencjach genewskich ZG PCK z pomocą państwa prowadzone jest nadal Biuro Informacji i Poszukiwań. Zajmuje się ono ustaleniami losów ludzi poszkodowanych podczas wojen i konfliktów zbrojnych, uczestnictwem w ekshumacjach, wydawaniem im lub ich rodzinom stosownych dokumentów.
6. W ZG PCK od kilkunastu lat przy poparciu i pomocy MKCK działa Ośrodek Upowszechniania Międzynarodowego Prawa Humanitarnego. Skupia on na zasadach społecznych grono pracowników, ekspertów w dziedzinie prawa międzynarodowego. Ośrodek współpracuje z MKCK i odpowiednimi resortami, realizując programy upowszechniania międzynarodowego prawa humanitarnego wśród ludności cywilnej, zwłaszcza młodzieży. Wspólnie z MKCK organizowane są co roku seminarium zwane „Warszawską Szkołą Letnią MPH” przeznaczone dla młodych prawników i przedstawicieli stowarzyszeń krajowych z krajów Europy i Ameryki Płn.
7. PCK w tym okresie uczestniczył także w akcjach humanitarnych Międzynarodowego Ruch Czerwonego Krzyża. Wysyłał transporty z darami dla ludności w krajach dotkniętych konfliktami zbrojnymi bądź klęskami żywiołowymi i katastrofami.
8. Podstawą prawną działania PCK nadal jest ustawa o Polskim Czerwonym Krzyżu z 16 listopada 1964 roku i statut zatwierdzony rozporządzeniem Rady Ministrów z 2.04.1996 r. Zgodnie ze statutem PCK najwyższym organem uchwalodawczym jest Krajowa Rada Reprezentantów PCK a wykonawczym Zarząd Główny PCK i jego Prezydium. Organem kontrolnym Główna Komisja Rewizyjna. Ponadto działa Kapituła Honorowej Odznaki PCK i Sąd Organizacyjny PCK. W okręgach i rejonach również są rady reprezentantów i zarządy. Podstawowymi jednostkami organizacyjnymi są koła PCK, Kluby Honorowych Dawców Krwi PCK, grupy Społecznych Instruktorów Młodzieżowych PCK i inne zespoły.
9. Krajowa Rada Reprezentantów PCK uchwałą z dnia 16.01.99 roku zapoczątkowała wprowadzanie zmian strukturalnych w Stowarzyszeniu, przystosowując strukturę PCK do nowego podziału administracyjnego kraju. Zmiany te uzasadniane były dążeniami działaczy i pracowników PCK do bardziej samodzielnej pracy i skuteczniejszego wspomagania organów państwowych i samorządowych w udzielaniu pomocy ludziom potrzebującym.

PCK na spotkanie wyzwaniom XXI wieku

1. Kampania wyborcza w 2001 odbyła się już zgodnie z nową strukturą organizacyjną Stowarzyszenia – 16 zarządów okręgowych, odpowiadających województwom oraz około 320 zarządów rejonowych, mniej więcej pokrywających się z granicami powiatów.

2. W 2002 roku Krajowa Rada Reprezentantów PCK uchwaliła „Strategie Programową PCK do 2010 roku”. To pierwszy dokument określający długofalowe kierunki rozwoju Stowarzyszenia. W ślad za tą decyzją, jako forma jej realizacji KRR PCK przyjęła kolejne strategie i programy „Strategia Rozwoju Wolontariatu do roku 2010”, „Program rozwoju komunikacji i promocji PCK na lata 2003 – 2010”, „Program upowszechniania podstawowych zasad i ideałów Ruchu oraz Międzynarodowego Prawa Humanitarnego, w tym ochrony znaku do 2006 roku”, „Program pomocy dla poszkodowanych w wyniku klęsk i katastrof na lata 2004 – 2010”.
3. Sytuacja ekonomiczno – społeczna w Polsce powoduje w dalszym ciągu wzrost liczby potrzebujących – osób biednych, bezrobotnych, objętych słabą opieką zdrowotną, zagubionych i zdesperowanych. Mamy do czynienia ze starzeniem się polskiego społeczeństwa; ma miejsce wiele wypadków komunikacyjnych, jak i w miejscu pracy i nauki; wraz przystąpieniem do Unii Europejskiej nasili się w Polsce fala migracji i uchodźstwa; cały czas w kraju, jak i zagranicą mają miejsce klęski i katastrofy. To tylko niektóre z wyzwań, przed jakimi stoi obecnie PCK, mamy do czynienia z narastaniem potrzeb i osób wymagających wsparcia, przy gwałtownym kurczeniu się zasobów i możliwości uzyskania wsparcia. Wymaga to od nas ciągłego poszukiwania nowych rozwiązań zapewniających nam skuteczne realizowanie naszej misji.
4. W 2001 powstał „Program Sieć Partnerów PCK” – program pozyskiwania dochodów oparty na zasadzie marketingu społecznego. Jest to pierwszy na tę skalę tak przeprowadzany program, nie tylko w Polsce, ale i w Europie Centralnej. Pod honorowym patronatem prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, kilkadziesiąt ogromnych, także i międzynarodowych firm, przekazuje pieniądze lub dary rzeczowe na konkretne programy PCK bądź świadczy usługi np. radio, kancelarie prawnicze. Przykładem działania Sieci może być kampania „Obiad za SMS”.
5. Cały czas najliczniejszą grupą członków i wolontariuszy PCK pozostaje środowisko dziecięco – młodzieżowe. Młodzież czynnie włącza się w realizację wszystkich kierunków działalności statutowej, będąc wielokrotnie inicjatorem wielu przedsięwzięć, przede wszystkim w działalności pomocowej, upowszechnianiu idei Czerwonego Krzyża, kampaniach uświadamiających, mając jednocześnie ogromny udział w promocji Stowarzyszenia. Za sprawą przyjęcia przez Ruch Młodzieżowy jasno określonych priorytetów i grup docelowych, nastąpiło zatrzymanie negatywnych zjawisk spadku ilości członków i wolontariuszy w jednostkach podstawowych skupiających dzieci i młodzież. Po raz pierwszy od wielu lat powrócono do tradycji ogólnopolskich obozów szkoleniowych dla SIM PCK, modyfikując jednocześnie system szkoleń SIM-owskich. Istotnym faktem dla tej części naszego Stowarzyszenia było przyjęcie nowych „Struktur i Zasad działania Ruchu Młodzieżowego PCK”, najistotniejszego dla tego środowiska dokumentu. Określono w nim po raz pierwszy cel Ruchu Młodzieżowego PCK – „Celem strategicznym Młodzieży PCK jest pomoc osobom wymagającym wsparcia poprzez kształtowanie postaw humanitarnych w środowiskach dziecięco – młodzieżowych i ich aktywizację na rzecz osób potrzebujących”. Oficjalnie wprowadzono nazwę Młodzież PCK.
6. Polski Czerwony Krzyż przejawia znaczną aktywność w ramach Międzynarodowego Ruchu Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca, w szczególności Regionalnych Delegatur w Budapeszcie – Międzynarodowej Federacji oraz Międzynarodowego Komitetu. Po raz pierwszy od wielu lat przedstawiciele PCK pracują dla Ruchu,

doradzają w jego organach, koordynują programy, przewodniczą różnym komisjom i zespołom. W Polsce odbywa się wiele międzynarodowych spotkań, od konferencji, po spotkania robocze. Inicjatywy PCK zostają wprowadzane przez inne stowarzyszenia krajowe Czerwonego Krzyża np. Kampania walki z głodem. Wysoko oceniane są również nasze działania podejmowane w ramach przedsięwzięć o zasięgu międzynarodowym np. kampania „Prawda o AIDS. Przekaż ją dalej”. W tym roku odbywa się również istotne spotkanie partnerskie z przedstawicielami Niemieckiego Czerwonego Krzyża dotyczące współpracy pomiędzy naszymi stowarzyszeniami, tej na poziomie zarządów głównych, ale przede wszystkim zarządów terenowych.

7. Podobnie jak wiele innych stowarzyszeń tak i Polski Czerwony Krzyż nadal boryka się z problemami finansowo – organizacyjnymi. Wspólnie z Międzynarodową Federacją oraz innymi stowarzyszeniami krajowymi CK i CP stworzyliśmy Program Rozwoju Organizacyjnego PCK na lata 2004 – 2006, którego celem jest wzmocnienie Stowarzyszenia, poprzez wprowadzanie rozwiązań i mechanizmów przeciwdziałających kryzysowi finansowemu PCK.
8. W dalszym ciągu naszym hasłem pozostaje „Pomagamy potrzebującym – bądź z nami”. Po Międzynarodowej Konferencji CK i CP w ślad za innymi stowarzyszeniami stosujemy także i drugie hasło – „W obronie ludzkiej godności”, który również obrazuje nasze starania i działania.
9. Cały czas upowszechnianie idei i podstawowych zasad Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca pozostaje priorytetem PCK; upowszechnianie ma być elementem wszystkich działań podejmowanych na każdym szczeblu organizacyjnym. Cały czas prowadzona jest również „Warszawska Letnia Szkoła MPH”, reaktywowano również polską edycję tego szkolenia adresowaną do reprezentantów PCK, jak i studentów i pracowników naukowych wydziałów prawa, mających w przyszłości pomóc naszym jednostkom w procesie upowszechniania.
10. W czasie ostatnich kilku lat nasiliły się działania promocyjne PCK. Dotyczy to przede wszystkim wysoko ocenianej i często odwiedzanej strony internetowej, jak i kompleksowo przygotowanych kampanii np. „Gorączka Żłota”, Kampania PCK walki z Głodem”, „Wyprawka dla Żaka”. Poza wymiernymi korzyściami jakie przynoszą te działania w postaci pozyskanych środków finansowych lub rzeczowych przekazywanych niezwłocznie potrzebującym, istotny jest towarzyszący im, przede wszystkim na szczeblu terenowym, element promocji stowarzyszenia, jego idei, zasad i działań.
11. W 2004 roku Polska przystępuje do Unii Europejskiej. Fakt ten nie pozostanie bez wpływu na działalność i funkcjonowanie PCK – pojawią się nowe szanse, ale i zagrożenia. Współpracować będziemy z Biurem Czerwonego Krzyża przy Unii Europejskiej w Brukseli.
12. W 2004 roku prowadzone są prace nad nowelizacją statutu PCK, a także przygotowania Stowarzyszenia do skutecznego uczestnictwa w realizacji zadań wynikających z ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie.
13. Obchody 85 – lecia istnienia PCK będą się odbywały zgodnie z zaleceniami w tej sprawie wynikającymi ze stanowiskiem Krajowej Rady Reprezentantów PCK przyjętym 14 lutego 2004 roku.

Zainteresowanych pełniejszym poznaniem historii PCK zachęcamy do książek:

- „Powstanie i działania PCK w latach 1919 – 1951”, Zdzisław Abramek, wyd. ZO PCK w 2001 roku
- „Pół wieku w służbie narodu” dr Barbara Latyńska, wyd. PZWZ w 1974 roku
- wstępu do albumu Pt. „Odznaki, Oznaki i Medale PCK”, opr. Zdzisława Abramka, wyd. ZG PCK w 1996 roku.

Ważne daty z historii
Polskiego Czerwonego Krzyża

DATA	WYDARZENIE
18.01.1919	Spotkanie wszystkich istniejących na ziemiach polskich organizacji kierującymi się w działaniu czerwonokrzyżskimi zasadami. Powstanie Polskiego Towarzystwa Czerwonego Krzyża (PTCK)
27.04.1919	Zebranie konstytucyjne PTCK, przyjęcie statutu, wybór Zarządu Głównego i pierwszego Prezesa
24.07.1919	Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża uznaje PTCK
16.09.1919	PTCK zostaje przyjęta do Ligi Stowarzyszeń Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycy
1921	Powstaje pierwsze Szkolne Koło PCK – początek Młodzieży PCK
1927	<ul style="list-style-type: none"> • Zmiana nazwy PTCK na Polski Czerwony Krzyż (PCK). • Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej nadające PCK uprawnienia stowarzyszenia wyższej użyteczności publicznej • Prezydent obejmuje patronat nad PCK
1935	Powołanie w Łodzi pierwszej Centralnej Stacji Wypadkowej
1936	W Warszawie powstaje pierwszy Instytut Przetaczania i Konserwacji Krwi
listopad 1939	Na skutek okupacji hitlerowskiej w Polsce, na emigracji powstaje Zarząd Główny PCK, który działał równolegle z ZG PCK funkcjonującym pod okupacją
16.05.1945	MKCK uznał Zarząd Główny PCK w Warszawie
1948	Państwo zabiera i przejmuje setki placówek i zakładów leczniczych będących również własnością PCK
1958	Początek systematycznego i zorganizowanego Ruchu Honorowego Krwiodawstwa PCK
1963	Powstają pierwsze grupy Społecznych Instruktorów Młodzieżowych PCK
16.11.1964	Sejm uchwała ustawę o Polskim Czerwonym Krzyżu
1965	Powstaje pierwszy Klub „Wiewiórka”
1981	Odbywa się w Warszawie pierwsza „Warszawska Szkoła Letnia MPH”
1995	Odbywa się w Zgierzu Pierwsza Środkowoeuropejska Konferencja Młodzieży Czerwonego Krzyża
2002	Krajowa Rada Reprezentantów PCK po raz pierwszy uchwała „Strategie Programową PCK do 2010 roku”
2003	Krajowa Rada Reprezentantów uchwała nowe „Struktury i zasady działania ruchu młodzieżowego PCK”

Powiedzieli o Polskim Czerwonym Krzyżu

"Barwa czerwona w Czerwonym Krzyżu może być tylko miłosierna, nie polityczna"

Józef Weysenhoff

"W warunkach obecnych naszego życia narodowego, wobec antagonizmów partyjnych, walki, zatargów, rozdzierających łono społeczeństwa naszego, myśl ludzka, zmęczona widokiem, ogląda się za jakąś instytucją dobroczynną, która by tak samo jak Czerwony Krzyż na polu walki orężnej stosowała do wszystkich zwycięzców i zwyciężonych jedną miarę sprawiedliwości i ludzkości!"

**Sierpień 1919 rok
Władysław Jabłonowski**

"Ofiarność obowiązuje nas wszystkich, bez wyjątku - tak jak uczciwość"

1919 - Aleksander Zelwerowicz

"...wszyscy lekarze, siostry, oddziały sanitarne, siostry pogotowia Polskiego Czerwonego Krzyża pracowali ofiarnie. Praca ta oraz ewakuacja rannych odbywała się zawsze z narażeniem życia. Straty personelu sanitarnego w zabitych i rannych świadczą chlubnie o wysokim poziomie obowiązku niesienia pomocy bliźniemu..."

**Z rozkazu dowódcy armii "Warszawa"
generała Juliusza Rómmla - 29 wrzesień 1939 r.**

"Niechaj Krzyż Czerwony nie czerwieni się jako rana niezabliźniona, ale niech krasi czerwień serca kochającego bliźniego i niosącego mu czynną pomoc"

Józef Haller - generał broni - 1919 r.

"Czerwony Krzyż powstał aby służyć ludzkości, która potrzebuje jego pomocy zarówno w czasie pokoju jak i podczas wojny. Toteż klęską po prostu byłoby, że ze względu na wzniosły cel tej instytucji i jej potężną organizację, gdyby musiała zmniejszyć swą działalność wskutek tego, że entuzjazm, rozbudzony dla niej w czasie wojny miałby zniknąć"

**Prezydent Stanów Zjednoczonych
Harry Harding**

"Polska znała i zna rozmaite krzyże. Za dawnych czasów niosła polska "krzyż" na wschód. Potem miała Polska krzyż pruski, co ją przygniatał swym ciężarem i zносиła krzyż Pański od moskali i krzyżaków. Wreszcie doczekała się swego Polskiego Czerwonego Krzyża"

Xawery Glinka

*"Czerwony krzyżu, w morzach krwi
Pociechą błyszczysz smutną
Gdy bój, mord, i jęk, i lzy
Ten rozhukany tan swój utną.*

*Czerwony Krzyżu, kiedyż w biel
Roztliż się promienistą,
Wszechumiłowań znak i cel
Daremnny dziś Ewangelisto?"*

Miriam

"Szczęśliwy mogąc wyrazić mój szacunek i zachętę do kontynuowania rozpoczętego dzieła, proszę więc Boga, "bogatego miłosierdziem", o błogosławieństwo dla tych wszystkich, którzy w służbie czerwonokrzyżskiej, na podobieństwo chrześcijańskiego miłosierdzia, potrafią okazywać osobom pogrążonym w rozpacz i pozyskiwać dla nich szacunek oraz skuteczne poświęcenie, które humanizuje nasz rozdzielany konfliktami, umęczony świat. Proszę też, by natchnął wszystkich nam współczesnych podobnymi uczuciami. Oby ludzkość przejęła się apelem, który tak bardzo wzruszył Henryka Dunanta: "Wszyscy jesteśmy braćmi!"

**Z przemówienia papieża Jana Pawła II
podczas jego wizyty w MKCK - 15 czerwca 1982 r. Genewa**